

April

Grote muur

Klein maar fijn, dat zijn de bloemen van de Grote muur. Om ze te bewonderen hoeft u niet naar China, hij groeit bij ons in de Hof.

Wonderlijke naam voor een plant, 'muur'. Dodoens, auteur van het befaamde 'Cruydt-Boeck (1554) ging al op zoek naar een verklaring en meldt: "van de fransoysen du Mouron; van de welcke de Nederlanders den naem Muer ghenomen hebben." Het Etymologisch woordenboek van Van Dale houdt het op 'etymologie onbekend'.

Met de Muurbloem, de Muurpeper en de Muursla heeft hij in ieder geval niets te maken. Grote muur is namelijk een anjerachtige.

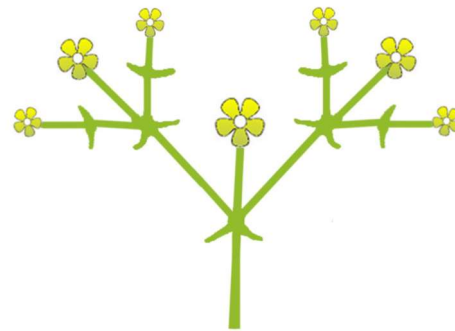
Er bestaan veel soorten muur. Zo is er Vogelmuur, dat kleine onkruidje dat overal gedijt en zelfs in de winter bloeit. Vogels zijn dol op het loof en de zaden. En in Thijse's Hof heeft zich op het kale zand van het stuifduin de Gewone zandmuur gevestigd, ook al zo'n nederig gewas. Bekijk ook die eens aandachtig: de minuscule bloemen staan in een wolk van ragfijne takjes en steeltjes.

Hier hebben we het nu over hun grote broer, die een halve meter hoog kan worden en de grootste bloemen heeft van alle muursoorten. Niet voor niets heette de plant vroeger Grootbloemige muur. Die bloemen zijn wit en hebben vijf kroonblaadjes die tot op de helft zijn ingesneden, zodat u gemakkelijk zou kunnen denken dat het er tien zijn.

Let ook op de mooie donkergroene bladeren, die in een lange punt uitlopen. Aan de randen en op de nerf voelen ze ruw aan.

Na de winterslaap

De bloeiwijze

De bloeiwijze van de plant is kenmerkend voor alle leden van de anjerfamilie. De bloemstengel eindigt in een bloem; uit de oksel van de schutblaadjes van stengel 1 ontspringen zijtakken; deze zijn langer dan stengel 1; stengels 2 en 3 eindigen ook weer in een bloem; opnieuw ontspringen er zijstengels; enzovoort. Het aantal vertakkingen kan tot tien oplopen.

Op de foto's – en in levenden lijve in Thijsses Hof – ziet u hoe fraai en rijkbloemig de Grote muur is. Om Jac. P. Thijsses te citeren: 'De talrijke gave, frissche, spierwitte bloemen vormen een der schoonste sieraden van onze bosschen in de Meimaand.' Hij schreef dit in de jaren '30, waaruit we zouden kunnen opmaken dat de opwarming van ons klimaat de bloei een maand vervroegd heeft.

Op een niet te arme bodem, enigszins vochtig, licht beschaduwde, doet hij het goed. Hij hoort thuis in loofbossen en dan met name aan de bosrand. In het westen van ons land is hij voornamelijk beperkt tot de duinrand.

Grote muur met Voorjaarszonnebloem

Grote muur met Vingerhelmbloem

U vindt onze Aprilplant op verschillende plaatsen in Thijse's Hof. Altijd op de bosbodem en vaak, zoals de foto's ook tonen, samen met andere prille schoonheden. Een mooie plek om hem te bewonderen is ter hoogte van het beeld van Jac. P. Thijse. Hij staat er nota bene met zijn rug naar toe.

Foto's: Lauran Oomen. Tekst: Rob van Dam

PS: Zodra u onze Hof verlaat en spiedend rondkijkt of u – onder bomen of lantarenpalen, onder heggen en aan de voet van huismuren, of zomaar ergens – Vogelmuur ziet, u weet wel, het kleine broertje van de hier bezongen Grote muur, zult u al gauw beet hebben. Om het zoeken te vergemakkelijken, als toegift een foto van het bloemetje waar u op moet letten. Let op de overeenkomsten met de bloemen op de allereerste foto hierboven.

